

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Elena Covalenco,

Judecători – Ion Guzun, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Iurie Bejenaru,

judicând în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către partea vătămată, Iurie Semionov, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2018, în cauza penală privindu-i pe

Deleu Alexandr XXXXX, născut XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX;

Tataru Evgheni XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 12.01.2015 - 29.04.2016;

instanța de apel: 23.05.2016 - 21.05.2018;

instanța de recurs: 16.07.2018 - 13.11.2018.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 aprilie 2016, Evgheni Tataru a fost achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. d) Cod penal, pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

S-a dispus încetarea procesului penal intentat în privința lui Alexandr Deleu învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, din motivul că fapta inculpatului constituie o contravenție.

Alexandr Deleu a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 78 alin. (2) Cod Contravențional și în baza art. 30 Cod Contravențional, a fost liberat de răspundere contravențională, din motivul expirării termenului de prescripție, cu încetarea procesului contravențional.

Totodată, s-a dispus încasarea de la Alexandr Deleu în beneficiul lui Iurie Semionov cheltuielile de acordare a asistenței juridice în sumă de 1 500 lei, în rest, acțiunea civilă a lui Iurie Semionov privind recuperarea prejudiciului, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, prima instanță a constatat că, de către organul de urmărire penală Alexandr Deleu și Evgheni Tataru, sunt învinuiți precum că la 23 iulie 2014, ora 03.00, în urma înțelegerii prealabile și împreună, prin participare simplă, aflându-se în fața magazinului „Victoria”, situat pe str. Liviu Deleanu, mun. Chișinău, având intenția și urmărind scopul comiterii unui act de huliganism, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, încălcând grosolan ordinea publică însoțită de aplicarea violenței asupra persoanelor și cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe, precum și acțiunile care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, care s-au exprimat prin folosirea cuvintelor necenzurate, prin strigăte și amenințări față de Iurie Semioniv, fără careva motive, l-a acostat pe acesta și intenționat, folosind expresii injurioase și denotând un comportament batjocoritor față de el, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste tot corpul, cauzându-i traumă craniu-cerebral închisă manifestată prin comoție cerebrală, fractură oaselor nazale fără deplasare, echimoză și edem a țesuturilor moi a feței, excoriație articulația cotului stâng, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.2356/D din 11 octombrie 2014, se califică drept vătămare ușoară.

De către organul de urmărire penală acțiunile lui Alexandr Deleu și Evgheni Tataru au fost încadrate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, *huliganism, acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor și cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe, precum și acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, săvârșite de mai multe persoane.*

3. Împotriva sentinței a declarat apeluri procurorul și avocatul Ioana Roibu în numele părții vătămate, Iurie Semionov, prin care au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauze și pronunțarea unei hotărâri prin care inculpații să fie recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

3.1. Procurorul în apelul declarat a indicat că, sentința de achitare a fost una ilegală, iar instanța de fond a apreciat unilateral probele administrate în respectiva cauză penală în favoarea inculpaților, solicitând aplicarea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, fiecare.

De asemenea, a menționat că, instanța de fond nu a dat nicio apreciere raportului de expertiză medico-legală nr.2356/D din 11.10.2014, prin care s-a constatat prezența la Iurie Semionov a vătămarilor corporale sub formă de traumă craniu-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, fractura oaselor nazale fără deplasare, echimoză și edem a țesuturilor moi a feței, excoriație articulația cotului stâng, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată. Proba vizată confirmă aplicarea multiplelor

lovituri părții vătămate de către inculpați și demonstrează cu certitudine comiterea de către aceștia a infracțiunii de huliganism.

3.2. Avocatul Ioana Roibu în numele părții vătămate, Iurie Semioniv, în apelul declarat a solicitat admiterea acțiunii civile în întregime, cu încasarea din contul inculpaților în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune în mărime de 40 000 lei și cheltuielile de judecată, în legătură cu asistența juridică în mărime de 5 000 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2018, a fost respins ca depus peste termen apelul declarat de către avocatul Ioana Roibu în numele părții vătămate, Iurie Semionov și admis apelul declarat de către procuror, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit de prima instanță după cum urmează:

Inculpații, Evgheni Tataru și Alexandr Deleu, au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și în baza acestei legi le-a fost aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, fiecare.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a constatat că, prima instanță a expediat în adresa părții vătămate citații în vederea comunicării locului, orei și datei, la care va avea loc examinarea prezentei cauze penale, fapt confirmat prin citațiile și cotoarele avizelor de recepție anexate la materialele cauzei (f.d. 169, 170, vol. I).

De asemenea, partea vătămată cât și apărătorului acestuia, au cunoscut despre examinarea cauzei în fond, acest fapt fiind confirmat prin recipisele anexate la materialele cauzei (f.d. 179, 184, 190, 194, vol. I), dar și prin faptul că în instanța de judecată apărătorul Ioana Roibu în numele părții vătămate, a înaintat acțiunea civilă cu anexe (f.d. 198-201, vol. I).

Mai mult ca atât, pe parcursul examinării cauzei penale în instanța de fond, atât partea vătămată cât și apărătorului acestuia au participat în ședințele de judecată fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 180-181, vol. I, 204-209, vol. I).

O altă circumstanță indicată de instanța de apel este că partea vătămată, a fost audiat în prima instanță, oferind declarații în acest sens, iar ulterior a înaintat cerere de examinare în lipsă. Prin urmare, instanța de apel a conchis că partea vătămată și apărătorului acestuia au cunoscut despre etapele examinării prezentei cauze penale, mai mult, potrivit recipisei anexate la materialele cauzei (f.d. 13, vol. II), apărătorul Ioana Roibu în numele părții vătămate, a primit copia sentinței, însă abia la data de 16.05.2016 a depus apelul.

Astfel, în contextul celor statuate, instanța de apel a indicat că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Totodată, instanța de apel analizând și apreciind probele, în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, conform cărora, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a constatat că, Alexandr Deleu și Evgheni Tataru la 23 iulie 2014, ora 03.00, în urma înțelegerii prealabile și împreună, prin participatie simplă, aflându-se în fața magazinului „Victoria”, situat pe str. Liviu Deleanu, mun. Chișinău, având intenția și urmărind scopul comiterii unui act de huliganism, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, încălcând grosolan ordinea publică însoțită de aplicarea violenței asupra persoanelor și cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe, precum și acțiunile care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, care s-au exprimat prin folosirea cuvintelor necenzurate, prin strigăte și amenințări față de Iurie Semionov, fără careva motive, l-a acostat pe acesta și intenționat, folosind expresii injurioase și denotând un comportament batjocoritor față de el, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste tot corpul, cauzându-i traumă craniu-cerebral închisă manifestată prin comoție cerebrală, fractură oaselor nazale fără deplasare, echimoză și edem a țesuturilor moi a feței, excoriație articulația cotului stâng, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.2356/D din 11 octombrie 2014, se califică drept vătămare ușoară.

În această ordine de idei, instanța de apel a constatat că acțiunile lui Alexandr Deleu și Evgheni Tataru urmează a fi încadrate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, huliganism, *acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor și cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe, precum și acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, săvârșite de mai multe persoane.*

Consecvent, instanța de apel a menționat că necătând la faptul că inculpații, nu și-au recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, vinovăția acestora a fost dovedită prin următoarea sistemă de probe veridice, concludente, pertinente și utile, care coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile părții vătămate, Iurie Semionov (f.d. 218-219, vol. I); martorilor, Alina Șevcenco (f.d. 220-221, vol. I), Stela Proca (f.d. 222-223,

vol. I), Sergiu Bologan (f.d. 229-230, vol.I), Nicanor Hacetrean, Nichita Uhanov (f.d. 227-228, vol. I).

În această ordine de idei, instanța de apel analizând declarațiile părții vătămate, dar și declarațiile martorilor prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, a conchis că, probele enunțate coroborează între ele și demonstrează faptul că Alexandr Deleu și Evgheni Tataru au fost implicați în conflictul respectiv, dar și faptul că i-au aplicat părții vătămate lovituri, faptul comiterii leziunilor rezultate din acțiunile prejudiciabile fiind confirmate prin sistemul de acte și documente administrate în cadrul urmăririi penale.

Astfel, în pofida faptului că inculpații nu își recunosc vina în cele înscrise, instanța de apel a conchis că, vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, se demonstrează și prin raportul de expertiză medico-legală nr.2356/D din 11.10.2014 (f.d.88-100); procesul-verbal de confruntare din 15.10. 2014, dintre Iurie Semionov și Alexandr Deleu (f.d.84-87); procesul-verbal de confruntare din 15.10.2014, dintre Iurie Semionov și Evghenii Tataru (f.d.88-93); înștiințarea „902” din 23.07.2014, prin care la IP Buiucani a fost înregistrată informația, precum că în spatele magazinului „Victoria” la intersecția străzilor Nicolai Costin cu Liviu Deleanu, mun. Chișinău, are loc bătaie.

Totodată, instanța de apel a menționat că în acțiunile inculpaților sunt prezente elementele infracțiunii indicând că prin acțiunile lor intenționate, inculpații Evgheni Tataru și Alexandr Deleu, au comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, huliganismul, manifestat prin acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor și cu amenințarea aplicării unei asemenea violențe, precum și acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșite de mai multe persoane.

Mai mult, instanța de apel a statuat că prima instanță la pronunțarea sentinței nu a luat în considerație circumstanțele cauzei penale și anume declarațiile părții vătămate, a martorilor, Iurie Semionov, Ana Șevcenco, Stela Proca, Sergiu Bologan, dar și raportul de expertiză medico-legală nr.2356/D din 11.10.2014.

Consecvent, instanța de apel a indicat că, soluția instanței de fond este una eronată, or instanța de judecată a pus la baza sentinței, exclusiv declarațiile inculpaților, care, după cum s-a stabilit supra au fost combătute, iar faptul că Alexandr Deleu a susținut că, acțiunile sale au fost îndreptate spre aplanarea conflictului și depozedarea părții vătămate de un obiect ascuțit și că a aplicat părții vătămate doar două lovituri au fost apreciate critic de către instanța de apel, deoarece existența unui astfel de obiect nu s-a stabilit, inculpatul nu a probat de ce și din care motive nu s-a adresat la medicul legist, relevat fiind și faptul că raportul de expertiză medico-legală nr.2356/D din

11.10.2014, a stabilit că la cet. Iurie Semionov s-a stabilit traumă craniu-cerebral închisă manifestată prin comoție cerebrală, fractura oaselor nazale fără deplasare, echimoză și edem a țesuturilor moi a feței, excoriație articulația cotului stâng, care au fost produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, prin urmare, concluzia respectivă indică la existența mai multor lovituri, circumstanțe care combat argumentele inculpaților.

Cu referire la stabilirea pedepsei inculpaților, instanța de apel a menționat că, conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, motivul acestora, de personalitatea celor vinovați, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovaților.

Instanța de apel a indicat că, în prezenta cauză nu au fost reținute nici circumstanțe atenuante conform art. 76 Cod penal, nici circumstanțe agravante conform art. 77 Cod penal.

De asemenea, la stabilirea pedepsei inculpaților instanța de apel a menționat că, circumstanțe atenuante care ar permite aplicarea pedepsei minime, cum ar fi recunoașterea vinei, căința sinceră, recuperarea prejudiciului, nu au fost stabilite în speță, prin urmare nu pot fi luate în calcul.

Astfel, referitor la pedeapsa aplicată lui Alexandr Deleu, instanța de apel a luat în calcul caracterul și gradul pericolului social și prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, personalitatea inculpatului, faptul că nu are antecedente penale, și din aceste considerente, a conchis că ultimul trebuie să poarte răspundere penală pentru faptele săvârșite în condițiile sus-indicate și consideră că corectarea și reeducarea acestuia este posibilă, cu aplicarea pedepsei, sub formă de amendă.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a ținut cont referitor la pedeapsa aplicată lui Evgheni Tataru, de caracterul și gradul pericolului social și prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului, faptul că nu are antecedente penale, și din aceste considerente, a constatat că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă, cu aplicarea pedepsei, sub formă de amendă.

Instanța de apel a menționat că, sancțiunea art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, prevede pedeapsă sub formă de amendă de la 400 la 500 unități convenționale, sau închisoare de până la 5 ani.

Astfel, raportând circumstanțele reale și personale ale inculpaților, la gravitatea infracțiunii comise, dar și la sancțiunea normei incriminate, instanța de apel a considerat că pedeapsa echitabilă aplicată inculpaților este sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale.

5. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar partea vătămată, Iurie Semionov, în temeiul art. 427alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită, casarea deciziei în parte laturii civile, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea civilă.

În motivarea recursului declara, partea vătămată susține că, decizia instanței de apel este una nemotivată și nefondată.

Mai mult, recurentul indică că, prin respingerea apelului declarat de către avocatul acestuia ca depus peste termen a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, din motiv că a calculat greșit termenul de declarare a apelului.

6. Judecând recursul în raport cu materialele dosarului și motivele invocate Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul penal lărgit consideră că concluzia instanței privind respingerea apelului declarat de către avocatul Ioana Roibu în numele părții vătămate ca depus peste termen este incorectă, din următoarele considerente.

Potrivit recipisei din 29 aprilie 2016 (f.d. 13, vol. II), avocatul părții vătămate, Ioana Roibu, a primit copia sentinței motivate, astfel din ziua respectivă începându-se și calcularea termenului de declarare a apelului. Conform materialelor cauzei, cererea de apel declarată de către avocatul Ioana Roibu în numele părții vătămate, Iurie Semionov, a fost depusă la 16 mai 2016 (f.d. 18-20, vol. II).

Potrivit art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel, iar conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește, iar potrivit alin. (5), dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit constată că termenul de declarare a apelului împotriva sentinței pronunțate, expira la 14 mai 2016, zi nelucrătoare (sâmbătă). Prin urmare, următoarea zi lucrătoare a fost la 16 mai 2016 (luni), astfel că termenul de declarare a apelului a expirat la data respectivă.

Reieșind din cele menționate, Colegiul penal lărgit statuează că apelul avocatului, Ioana Roibu, fost declarat în termenul prevăzut de lege și instanța de apel urma să-l examineze în fond.

Apelul, reprezentând cel de-al doilea grad de jurisdicție asupra fondului cauzei și fiind o cale de atac de reformare a hotărârii primei instanțe, atât în fapt cât și în drept, n-a fost examinat în fond, fiind declarat greșit ca tardiv.

Reieșind din cele expuse, decizia instanței de apel este adoptată cu încălcarea legislației penale, fapt ce se apreciază de Colegiul penal lărgit ca eroare procesuală, care se încadrează în pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și se consideră temei de recurs.

În acest context, Colegiul penal lărgit consideră că eroarea comisă nu poate fi reparată de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

Rezumând cele menționate, încălcările enunțate determină incontestabil Colegiul penal lărgit să concluzioneze asupra necesității de a casa decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să ia în considerație cele expuse în prezenta decizie, să înlăture încălcările de lege menționate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, respectând strict prevederile art. 414 și 436 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

admite recursul ordinar declarat de către partea vătămată, Iurie Semionov, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2018, în cauza penală în privința lui *Deleu Alexandr XXXXX, Tataru Evgheni XXXXX*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac, publicată integral la **11 decembrie 2018**.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Ion Guzun

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Iurie Bejenaru